

Utrecht, 7 juni 2013

Aan: De Universiteitsraad

Geachte leden van de Universiteitsraad,

Onlangs (6 juni jl.) is de Conceptrichtlijn Onderwijs besproken in de Faculteitsraad REBO. Het concept was geagendeerd onder mededelingen. De vaststelling ervan is in handen van het College van Bestuur na overleg met de decanen en bespreking in de Universiteitsraad. Middels deze brief stelt de Faculteitsraad de Universiteitsraad op de hoogte van zijn bevindingen:

1. De Faculteitsraad concludeert dat de eenmaal vastgestelde Richtlijn Onderwijs rechtskracht heeft in die zin dat de bepalingen erin getransformeerd worden in de Onderwijs- en Examenreglementen van de opleidingen. Het is echter niet in alle gevallen duidelijk in hoeverre de opleidingen enige handelingsvrijheid hebben ten aanzien van de transformatie van deze bepalingen. Een voorbeeld betreft de betekenis van "contactuur" in art. B.2.c.
2. De Faculteitsraad stelt vraagtekens bij art. B.2.3. en C.2.2. (herkansing/reparatie vanaf 5) en betwijfelt of deze bepaling universiteits-breed moet worden ingevoerd. De aanscherping van deze bepaling doet geen recht doet aan de diversiteit aan reparatie- en herkansingsregelingen die binnen de opleidingen, om allerlei didactische redenen, worden gehanteerd.

De ervaringen bij de opleidingen leren ook dat het minimum van een 5 ook strategisch gedrag in de hand kan werken bij toetsing en beoordeling, en wellicht aanleiding zal kunnen geven tot weinig vruchtbare discussies of zelfs 'onderhandelingen' tussen docenten en studenten over het behaalde resultaat.

Daarnaast vindt de Raad dat met deze regeling niet in alle gevallen voldoende rekening kan worden gehouden met de specifieke omstandigheden (van zowel cursus als student) waaronder het resultaat tot stand is gekomen. Het is voorzienbaar dat de voorgestelde regeling, zeker bij de grote(re) opleidingen, zal leiden tot een aanzienlijk zwaardere administratieve last indien men met specifieke omstandigheden rekening wil kunnen blijven houden - indien daartoe al ruimte blijft bestaan, hetgeen de tekst van de Conceptrichtlijn vermeldt noch uitsluit.

3. De Faculteitsraad vindt de strekking van art. B.3.6. (portfolio) onduidelijk. Is de strekking dat faculteiten zelf kunnen bepalen of het portfolio facultatief of verplichtend is of wordt het facultatieve universiteits-breed ingevoerd? (Binnen het ULC bijv. is het portfolio een verplicht element ten einde het ULC certificaat te behalen.) Indien het eerste, en de toelichting lijkt daar op te doelen en dit lijkt ook de meest werkbare en voor de hand liggende optie, zou het artikel dat explicieteter moeten formuleren. Indien het laatste, dan is de Faculteitsraad van mening dat dit het einde inluidt van het portfolio, dat vindt hij in veel gevallen niet wenselijk (en lijkt zich niet te verenigen met artikel B.1.3.e).

4. Art. 6.d. (academische vorming) wordt in de Nota Bestuursoverleg vermeld maar is niet te vinden de eigenlijke Conceptrichtlijn. Als toelichting wordt gegeven dat dit "onderdeel [is] van het actieplan Wetenschappelijke integriteit". De eerste vraag is dan ook wat de precieze status is van dit artikel. Los daarvan, uit de Faculteitsraad bedenkingen over de strekking ervan. Waarom wordt academische vorming rechtstreeks gekoppeld aan wetenschappelijke integriteit? Academische vorming zou toch een centrale plek moeten hebben in de Richtlijn, zoals in de Richtlijn zelf verwoord in art. B.1.7. Wetenschappelijke integriteit is daar wellicht een aspect van maar staat er niet aan gelijk. Vervolgens: wat wordt met "wetenschappelijke integriteit" bedoeld? Is dit de enge betekenis in termen van fraude en plagiaat of ook in de meer brede betekenis van methoden en waar wetenschap toe dient of moet dienen?
5. De Faculteitsraad wil daarnaast graag wijzen op de onduidelijke gevolgen van de vaak onduidelijke formulering in de Conceptrichtlijn. Een voorbeeld daarvan is te vinden in art. A.3. (tweede bullet point); "Hoogleraren zijn zichtbaar in alle fasen van het bacheloronderwijs, dus ook in het eerste bachelorjaar. Wat wordt bedoeld met "zichtbaar"? Wordt hiermee bedoeld dat hoogleraren worden geacht onderwijs te verzorgen in de bachelor, ook in het eerste jaar? Wordt hierbij gekeken naar de capaciteiten van hoogleraren om dat onderwijs ook goed te kunnen verzorgen, mede gelet op het eerste bullet point in Art. A.3.?
6. De opzet van honoursonderwijs is daarentegen erg ver uitgewerkt. De Faculteitsraad maakt zich zorgen over de mogelijkheden voor opleidingen om deze programma's op andere wijzen, die mogelijk beter aansluit bij de specifieke eigenschappen van de opleiding, vorm te geven. Ook op andere punten blijft er soms weinig ruimte voor specifiek bij de opleiding passende invullingen.
7. Art B.1.7. van de Conceptrichtlijn Onderwijs, art. B.1.7. inzake de "early exit" regeling (waarbij exchange studenten vóór Kerstmis al naar huis kunnen). lijkt op gespannen voet te staan met het gelijkheidsbeginsel waarbij alle studenten die aan eenzelfde cursus deelnemen gelijkelijk worden getoetst over dezelfde stof. In cursussen in periode 2, waarbij de stof in oplopende graad van moeilijkheid wordt onderwezen en getoetst kunnen exchange studenten het moeilijkste deel dat aan het einde van de periode ter sprake komt ontlopen en met een toets over eenvoudiger stof de 7,5 ECTS behalen. Ten tweede voldoen zij in de regel ook niet aan de inspanningsverplichting, daar deze bij veel cursussen bestaat uit actieve deelname aan werkgroepen. Zij missen minimaal 2 weken in januari met werkgroepen en met de in art B.2.c. genoemde minimaal 12 contacturen is dat redelijk veel. Daarnaast missen ze ook het reguliere tentamen in januari en ter vervanging wordt hen een toets aangeboden over soms eenvoudiger stof aangevuld met eventueel een werkstuk. Verder rijst de vraag, hoe de herkansing is geregeld, Indien zij zakken voor de cursus? Komen ze dan terug naar Nederland voor een halve dag herkansen?

De Faculteitsraad hoopt dat u deze punten mee wilt nemen in uw advisering over de richtlijnen.

Met hartelijke groeten,

Namens de Faculteitsraad REBO,

Bald de Vries & Sebastiaan Steenman